

Rada
Európskej únie

V Bruseli 22. novembra 2019
(OR. en)

14251/19

SOC 751
GENDER 52

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Budúcnosť politík v oblasti rodovej rovnosti a uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v EÚ diskusia o smerovaní

Delegáciám v prílohe zasielame usmernenie, ktoré vypracovalo predsedníctvo, na účely uľahčenia diskusie Rady EPSCO 10. decembra 2019.

Budúcnosť politík v oblasti rodovej rovnosti a uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v EÚ

1. Súvislosti a výzvy

V oblasti rodovej rovnosti sa v EÚ dosiahli významné úspechy, ako napríklad vyváženejšie zastúpenie mužov a žien pri rozhodovaní, prijatie smernice o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom a posilnenie uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v rámci vonkajšej činnosti EÚ. Podľa analýzy Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) uvedenej v správe Peking + 25¹ sa však stále nevyriešili niektoré pretrvávajúce výzvy v oblasti rodovej rovnosti vrátane rodových rozdielov, pokiaľ ide o zamestnanosť, odmeny, dôchodky a úroveň chudoby, ako aj v oblasti rodovo motivovaného násillia. Objavujú sa nové výzvy vyplývajúce napríklad z digitalizácie, migrácie a zmeny klímy. O tom, že EÚ má k dosiahnutiu rodovej rovnosti stále ďaleko, svedčí hodnota indexu EIGE za rok 2019 na úrovni 67,4.

Pokiaľ ide o uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, v správe Peking + 25 sa konštatuje, že začleňovanie rodového hľadiska do rôznych oblastí politiky EÚ je roztrieštené a chýba mu kontinuita. Nástroje na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, ako napríklad posúdenia vplyvu na rodovú rovnosť, sa v procese tvorby politiky EÚ využívajú zriedkavo.

Pokiaľ ide o uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v hospodárskych a rozpočtových politikách, pokroku bráni absencia osobitných cieľov v tejto oblasti a nedostatky vo vykonávaní. Do niektorých fondov EÚ sú síce zahrnuté osobitné ciele týkajúce sa rodovej rovnosti a/alebo uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti, opatrenia zamerané na ich vykonávanie sa však v praxi často neuplatňujú, ako je to napríklad v prípade európskych štrukturálnych a investičných fondov. Bolo tu aj úsilie o začlenenie rodovej rovnosti do vykonávania európskeho semestra, napríklad prostredníctvom spoločných správ o zamestnanosti a používania údajov rozčlenených podľa pohlavia. Prepojenie medzi makroekonomickými prvkami a prvkami rodovej rovnosti je však slabé a rodový vplyv politických odporúčaní sa zvyčajne neposudzuje. Sledovanie výdavkov na rodovú rovnosť je náročné, čo sťažuje prípravu rodového rozpočtovania v EÚ.

¹ Preskúmanie vykonávania Pekinskej akčnej platformy OSN 25 rokov po jej prijatí.

Rovnosť medzi ženami a mužmi je jednou zo základných hodnôt a zásad Európskej únie, ktorú sú zakotvené v Zmluve o Európskej únii a v Charte základných práv Európskej únie. V Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa Únii zveruje úloha odstraňovať nerovnosti a podporovať rovnoprávnosť medzi ženami a mužmi prostredníctvom všetkých jej činností.

EÚ sa politicky zaviazala uplatňovať duálny prístup na dosiahnutie rodovej rovnosti, ktorý zahŕňa začlenenie rodového hľadiska do všetkých politík, ako aj osobitné opatrenia na podporu rodovej rovnosti a boj proti diskriminácii. Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti je kľúčovou transformačnou stratégiou na podporu dosiahnutia rodovej rovnosti. Medzi príklady uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v politikách EÚ patria akčný plán pre rodovú rovnosť II (2016 – 2020) vo vonkajších činnostiach EÚ a silný dôraz na rodové hľadisko v rámci politiky EÚ v oblasti výskumu a inovácie.

Na základe výskumu sa identifikovali kľúčové prvky pre úspešné uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti. V prvom rade musí existovať silný politický záväzok uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti. Je tiež potrebné zabezpečiť primerané inštitucionálne štruktúry a postupy na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti a posilniť jeho uplatňovanie v praxi vo všetkých oblastiach politík, a to aj prostredníctvom monitorovania a hodnotenia, ktoré sú založené na poznatkoch, a prostredníctvom využívania existujúcich nástrojov, ako je napríklad posúdenie vplyvu na rodovú rovnosť.

2. Podpora rovnosti a uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v EÚ: ďalšie kroky

Fínske predsedníctvo uskutoční na zasadnutí Rady EPSCO 10. decembra politickú diskusiu o prioritách a smerovaní politík EÚ v oblasti rodovej rovnosti vrátane uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti. Cieľom je preskúmať spôsoby ako posilniť politický záväzok bojovať proti rodovým nerovnostiam, ako aj posilniť osobitné opatrenia v tejto oblasti a ako zabezpečiť skutočný pokrok v úsilí o rodovú rovnosť.

Fínske predsedníctvo usporiadalo v Helsinkách 30. septembra a 1. októbra 2019 konferenciu na vysokej úrovni s názvom Európa pre rodovú rovnosť? Hodnotenie stavu – prijímanie opatrení, ktorá sa zamerala na budúce politiky EÚ v oblasti rodovej rovnosti a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v hospodárskych a rozpočtových politikách. Účastníci zdôraznili, že EÚ potrebuje silnú stratégiu pre rodovú rovnosť. Za nástroje, ktoré sú dôležité pre začlenenie rodovej rovnosti do hospodárskeho rozhodovania a pre zohľadňovanie rodových otázok v programoch hospodárskej politiky sa označili posúdenia vplyvu na rodovú rovnosť a rodové rozpočtovanie. Zdôraznilo sa, že vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv a cieľov udržateľného rozvoja, ako aj využívanie ukazovateľov rodovej rovnosti v kontexte európskeho semestra ponúkajú nové možnosti uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti. Spolupráca medzi sektormi zodpovednými za rodovú rovnosť a rozpočet sa považovala za zásadnú pre tvorbu rodového rozpočtovania.

Začiatok funkčného obdobia novej Komisie a silné záväzky v oblasti rodovej rovnosti, ktoré prijala zvolená predsedníčka Ursula von der Leyenová, vrátane stratégie pre rodovú rovnosť predstavujú dobrý základ pre posilnenie politík v oblasti rodovej rovnosti a uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v EÚ. Zvolená predsedníčka tiež ohlásila, že má v úmysle transformovať európsky semester tak, aby sa z neho stal nástroj zahŕňajúci ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, medzi ktoré patrí aj cieľ udržateľného rozvoja č. 5 týkajúci sa rodovej rovnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ministri vyzývajú, aby odpovedali na tieto otázky:

1. Aké by mali byť tematické priority politík EÚ v oblasti rodovej rovnosti v nasledujúcich piatich rokoch?
2. Ako by mala EÚ konať a aké opatrenia by mala prijať v boji proti rodovým nerovnostiam a na posilnenie politík v oblasti rodovej rovnosti v nasledujúcich piatich rokoch?
3. Ako môžeme zabezpečiť, aby sa rodová rovnosť dôslednejšie začlenila do kľúčových budúcich stratégií a politických procesov EÚ vrátane hospodárskych a rozpočtových politík? Aké štruktúry, prostriedky a formy spolupráce by sa na to mali využiť, a to aj v rámci Rady?